

אנשי „חורשה ומגדל“ קבעו תקדימי התנחלות בארץ-אדומים

בראשונה בתולדות ההתיישבות הבלתי-חוקית בישראל נבנה מגדל-מים
ניטעה חורשה והוקמו מבנים * „מומחה להנפת דגלים“ וח"כ לשעבר
בין המתנחלים * הפינני עבר בשקט * הצעות דחופות לסדר — בכנסת

מאת יוסף וקסמן

„אין זו הפגנה, אלא ראשית הקמת ישוב עברי במעלה האדומים“, אמרו אתמול השכם בבוקר חברי גרעין ה-התנחלות במעלה האדומים. זו הפעם הראשונה בתולדות הנסינות להתנחלות, „הבלתי חוקית“ הצליחו גם ל-צור ניצנים ראשונים המסמלים יישוב מגדל מים שעליו מתנוסס דגל, בית עשוי לוחות ביטון, שלושה צריפים, מטבח ועוד. גאות המתנחלים — נטי-עת חורשה ע"ש אליעזר ליבנה, ש-אתמול הובא למנוחות והיה מיוזמי רעיון הקמת יישוב במעלה.

עשרות מתנחלים, יוצאי „גוש אמו-נים“ החוג הרעיוני ע"ש דוד בן-גוריון וצעירי הליכוד, אף השתכנו במקום עד שעות הערב, עת פונו על ידי חי"ל צה"ל.

בשעה 6.30 בבוקר, חמקו למעלה אדומים האנשים והציוד. „רוב הציוד הגיע וגם מרבית המתנחלים כבר כאן“, הודיע בשמחה שמעון קרש, מורה במקצועו ודובר הגרעין. „כולם לעבודה“ — פוקד מנשה בן ארי, ארכיטולוג שמונה כמפקד המב-צע. קבוצת החלוצי של המתנחלים החלה במלאכת העשייה — הקמת ה-מגדל ובנטיעת החורשה — המקפלות את שם המבצע: „חורשה ומגדל“. יונה דוידוביץ, הידוע בכינויו „ג'ק-סון“, הבקי בהנפת דגלים, מנצח על הקמת המגדל והתורן עליו יונף ה-דגל. „אני הנפתי את הדגל הראשון במתנה המעצב בלאטרון כאיש אצ"ל צעור, הורדתי את דגל האר"ם מאר-מון הנצח והנפתי תחתיו את הדגל העברי, בששת הימים, ועכשיו אני חש שהנפת הדגל כאן זו הדרך היחידה להוכיח כי כאן ישוב עברי“.

יור ארגון הקבלנים בת"א, אבנר ארליך, ניצח על הקמת מבנה הביטון. הוא אמר היה להקים את המבנים גם על פל חוזה עם מינהל מקרקעי ישראל, ואולם זה לא נחתם בסופו של דבר.

בשעה 8.30 הגיע ג'יפ צבאי ובו מושל בית לחם, סא"ל שבתאי בריל, העורך סיור קצר, שואל מה קורה ב-מקום ועוזב בלא להגיע.

במקום התקבצו אט אט חיילים וקצינים שגילו אהדה לעוסקים ב-מלאכת ההקמה, התכבדו ברצון בקפה ולא עלה כלל בדעתם להפריע. מנשה בן ארי, מפקד המבצע שכר ל-ס קוראם לו „מוני“, מחייר חיוך של ניצחון: „מכה זה כשעושים עם הלב ותוע, הכל הושקע מהכסף שלנו, כל אחד נתן ככל יכולתו ושמרנו שרק התכריכים המיועדים להתנחל בקבוצת החלוצי יתרמו. זה רכושנו. כבר שבוי

עיים מכינים הכל בשקט. עוד מעט יבואו גם המשפחות כי זו לא הרוקיה שהשר עופר רוצה להקים...“

ואומנם, אשתו היא הראשונה המגי-עה, כשהיא מלווה על ידי אביו של „מוני“, שאינו אחר אלא ד"ר אריה אלטמן הישישי, מי שהיה ח"כ מסיעת חירות.

בערך ב-10 בבוקר נמסר כי הכביש נחסם, אך בני המשפחות מוסיפים להגיע.

האווירה מתחשמלת עם בואו של סא"ל שבתאי בריל, המודיע למוזכיר-רות הגרעין ולעיתונאים, שדרים ואנ-שי הטלוויזיה — כי על כולם להתפ-נות מהמקום. בעבר חצי שעה מודיע לו „מוני“: „לא ננטוש את ה-מקום“.

לחבריו הוא אומר: „זו ההתחלה ולא הסוף. שמרנו ונשמור על הוזה קים. נאחו במבנים ובצריפים ואם יבואו לפנותנו — בל ימצא איש שירים יד גג חיל. נשיר ורק נתנגד פסיבית. נכבד את החיילים בשתייה ובמוון.“

מפקד חטיבת ירושלים אל"מ בני ענבר, ניסה לשכנע את חברי המוזכיר-רות להתפנות בשקט.

„מוני“ מבקש לאפשר להם לשוחח עם הדרגים המדיניים ואל"מ ענבר מציע שכולם יתפנו ותוא יסדיר פגי-שה, הוא מבטיח גם שידאג שהמבנים לא יפורקו, והשתילים יושקו מידי יום. הצעתו נדחתה.

מנהל מינהל מקרקעי ישראל מאיר זורע מסתודד עם „מוני“, טועם מ-הבשר שהוכן לצהריים, מסתובב ב-שטח כשעליו ועוזב סמוך לזמן שהצבא נכנס לפעולה. מסרב לומר מה דעתו. „עלי לשאול את השר שלי“, מפתיר. המתנחלים מתבצרים במבנה ובצרי-פים ו-4 ובתוכם המפקד עולים על מגדל המים ומשם מנצחים על שירה בעזרת רמקול יד.

החיילים, כ-250 במספר, מקבלים ממפקדם, מדריך אחרון: „יש להתנהג בשיא היופי. תוכיחו שאתם יודעים להתנהג, כי הם מצפים ליחס שונה דווקא“.

החיילים בקבוצות של ארבעה-חמי-שה מרימים מתנחל, מתנחל ומפנים אותו.

בשעה 4.00 נותר רק מבנה הביטון ובו כמה עשרות מתנחלים. ואז חוזר אל"מ ענבר ובמיו הצעה: „אלה שבבנין הזה ישארו בו ומשלחת מ-הגרעין מומנת לפגישה עם השרים עופר ובר-לב. אלה שפוננו יעלו לב-דם לאוטובוסים“.

ההצעה מתקבלת והשמחה אינה יוד-עת גבול. תפילת-מנחה והפינוי מס-תיים לאחרית בשקט.

השרים עופר ובר-לב אכן הביאו לידיעת המתנחלים את החלטת הממ-שלה מאתמול (ראה ידיעה בעמוד זה).

„אתם עוסקים בסמנטיקה — טען כלפיהם השר בר-לב — ההחלטה להקים בשלב ראשון מחנה לעובדים ובשלב שני שיכוני קבע — זה אומר להקים יישוב למעשה. ואני מציע ש-תחדלו מויכוח בענין זה כי בכך מעוון יינים דוקא מתנגדי מעלה אדומים. אם אתם רוצים 'לאכול ענבים ולא לרמות את השומרי' — עליכם לקבל את החלטת הממשלה“.

בפתח הפגישה — בנוכחות העתו-רים, שאופשרה הודות למאמצי דובר משרד השיכון — הודיע השר עופר כי „אין זה מ'מ' ועליכם להתפנות ממעלה אדומים, בהתאם להחלטת ה-ממשלה“. אחר כך חזר והסביר את מהות החלטת הממשלה בקשר לפתוח מעלה אדומים, תוך הדגשה כי לא יותן ליצור במקום עובדות שלא בהת-אם להחלטה.

נציגי הגרעין הציגו, כל אחד ב-דרכו, את התביעה להקים יישוב עברי וטענו שכל שר מפרש את החלטת הממשלה בדרך משלו ומכאן גם אי-הבהירות. „אתם מדברים בשפה אחת — אנחנו באחרת“, הודה לבסוף „מוני“, כאשר השר עופר הטעים כי אין החלטת ממשלה להקים יישוב בלי קשר לתעשייה, כדרישת המתנחלים. „כאשר תתקבל החלטה כזו, או להקים שכונה חדשה של ירושלים במעלה אדומים — נבצע אותה“, הבטיח.

יורשע ביצור מוסר:

הצעות מנוגדות לסדר-היום בענין ההתנחלות במעלה אדומים הוגשו את-מול ליו"ר הכנסת, תוך תביעה לקיים דיון מידי בנושא זה. ייתכן שגשיאות הכנסת תכיר היום בדחיפות הנושא, והוא יועלה עוד השבוע לדיון ב-מליאה.

ח"כ אהוד אולמרט הגיש הצעה דחופה מטעם סיעת הליכוד, בה הוא תובע למנוע הורדת המתנחלים ממעלה אדומים ודורש לבצע את החלטת ה-ממשלה בדבר הקמת יישוב קבע ב-מקום.

ראשי חוגי הצעירים במפד"ל, חברי הכנסת זבולון המר וד"ר יהודה בן מאיר, הגישו הצעה לסדר-היום, בה הם מאשימים את הממשלה כי הופרה הבטחה שנתן השר גלילי למתנחלים כי יותר להם להקים יחידות מגורים במעלה אדומים.

לעומת זאת הגישו הח"כים מאיר פעיל (מוקד) ושלומית אלוני (ר"צ) הצעות דחופות לסדר-היום, שבהן הם תובעים להוריד את המתנחלים מיד ממקום התנחלותם במעלה אדומים.

ש-
היו
עבר
מ-
מת
ת-

גול
די-
יוד
שר
ה-
נה
ולו
ש-
אר

רד
חק
את
לא
פי
שר
שר
ותו

ים
רס
גד:
אך
יפו

עה
ות:
—
ת;
ת,
ורד

ה-
זרי
יוני
ש-
גוף
אש
יע,
ורד
יש

יש
ל-
ס-
גוף
מר
ולה
ס-

את-
נות
ב-
ה-
ר“.

זו,
א-
מי-
יאת
לה,
של
ימה
ה-